

Fiatalok a politikában

Vélemények, részvétel, médiafogyasztás

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE



2021. ÁPRILIS

ÖSSZEFOGLALÓ

- A 18-29 éves korosztály esetében, a politikai véleményeket tekintve az oktatás, az azonos neműek házassága, a gyereknevelés és a menekültpolitika tekintetében mutatkozik meg egy, a teljes népességhez képest némileg liberálisabb, befogadóbb álláspont.
- A 18-29 évesek közel negyede határozta meg önmagát liberális, szabadgondolkodóként, ötödük zöld, környezetvédőként.
- A fiatalok mindössze 28 százaléka nyilatkozott úgy, hogy biztosan elmenne szavazni az országgyűlési választásokon, míg a teljes népességben ez az arány 40 százalék.
- A Jobbik, a Momentum és az LMP választói között a 18-29 évesek szavazók felülreprezentáltak.
- A Fidesz, az MSZP és a DK esetében a fiatalok alulreprezentáltsága figyelhető meg.
- A 18-29 évesekre kevésbé jellemző az online hírfogyasztás, mint a teljes népességre.
- A fiatalok között az átlagosnál erősebb elvárás a kormányváltás, csupán harmaduk örülne annak, ha 2022 után is a Fidesz-KDNP kormányozna, 48 százalékuk pedig kormányváltást szeretne.

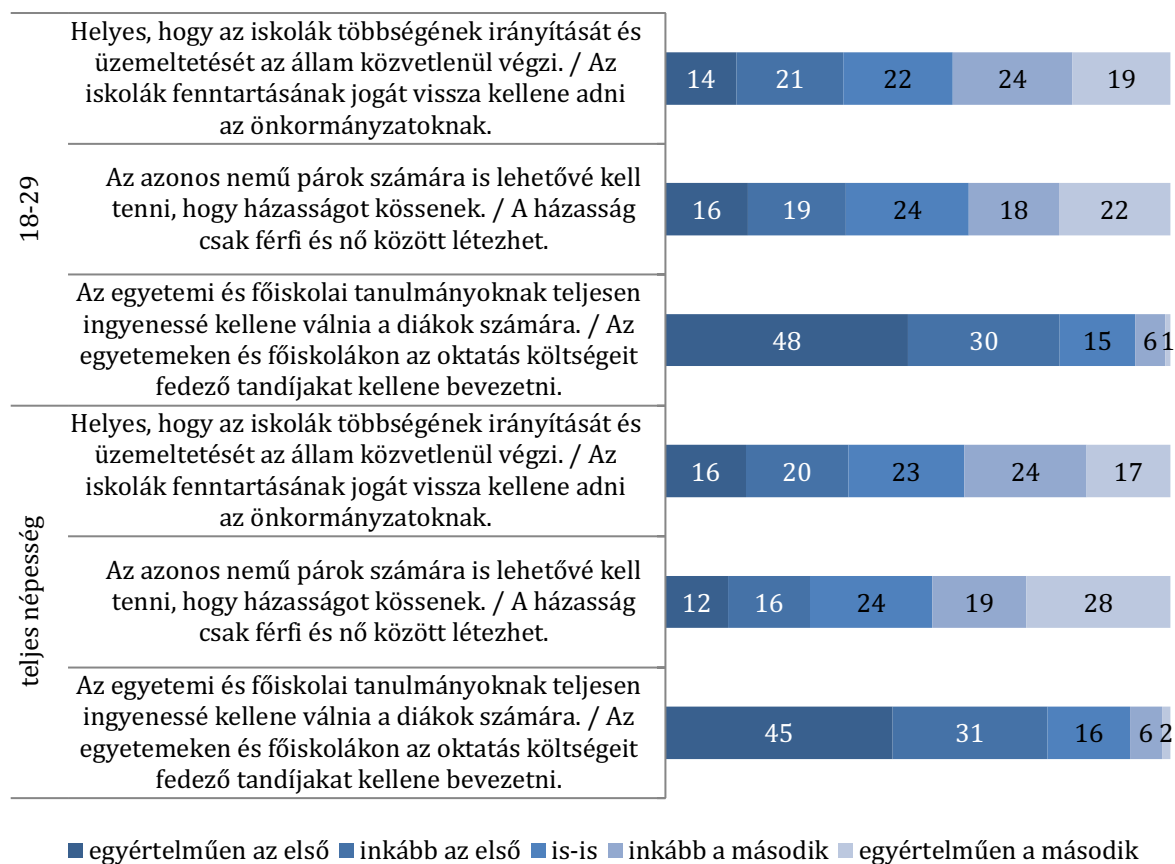
BEVEZETÉS

A fiatalok politika preferenciái, részvétele, az általuk megfogalmazott vélemények gyakran kitüntetett figyelmet kapnak összevetve az idősebb korosztályokra vonatkozó hasonló adatokhoz képest. Ennek oka, hogy a fiatalok jelzik előre, hogy milyen társadalmi környezethez, véleményklímához kell igazodniuk a versengő politikai pártoknak. Noha egyes, a fiatal élethelyzethez kapcsolódó attitűdök, magatartásminták változhatnak, a politikai szocializáció legfontosabb időszaka a fiatal kor, amely így hatással van a későbbi választói magatartásra is. A fiatalokhoz továbbá olyan képzettársítások is kapcsolódnak, mint az erkölcsi romlatlanság, az újdonság ígérete, az újrakezdés lehetősége. Nem véletlen, hogy az új politikai formációk – amennyibe a fiatalabb korosztályból kerülnek ki vezetőik, kezdeményezőik – előszeretettel hivatkoznak a generációs érdemükre. A magyar politikára továbbá jellemző a generációs tudat is, gyakran előfordul, hogy egyes politikai pártok szerepüket abban is látják, hogy generációjuk politikai térfoglalását valósítsák meg.

A Republikon Intézet fiatalokról szóló elemzésében azt vizsgáltuk meg, hogy mi jellemző a 18-29 éves korosztályra politikai véleményük, ideológiai önbesorolásuk, választási részvételi hajlandóságuk és médiafogyasztási szokásaik tekintetében. Minden esetben a teljes népességgel hasonlítottuk össze a fiatal korosztályt.

A kutatás nem, kor, településtípus, végzettség szerint az ország felnőtt lakosságára reprezentatív, 5000 fős minta alapján, személyes megkérdezéssel készült 2021. január 8. és február 4. között. A felmérést a Závecz Research készítette.

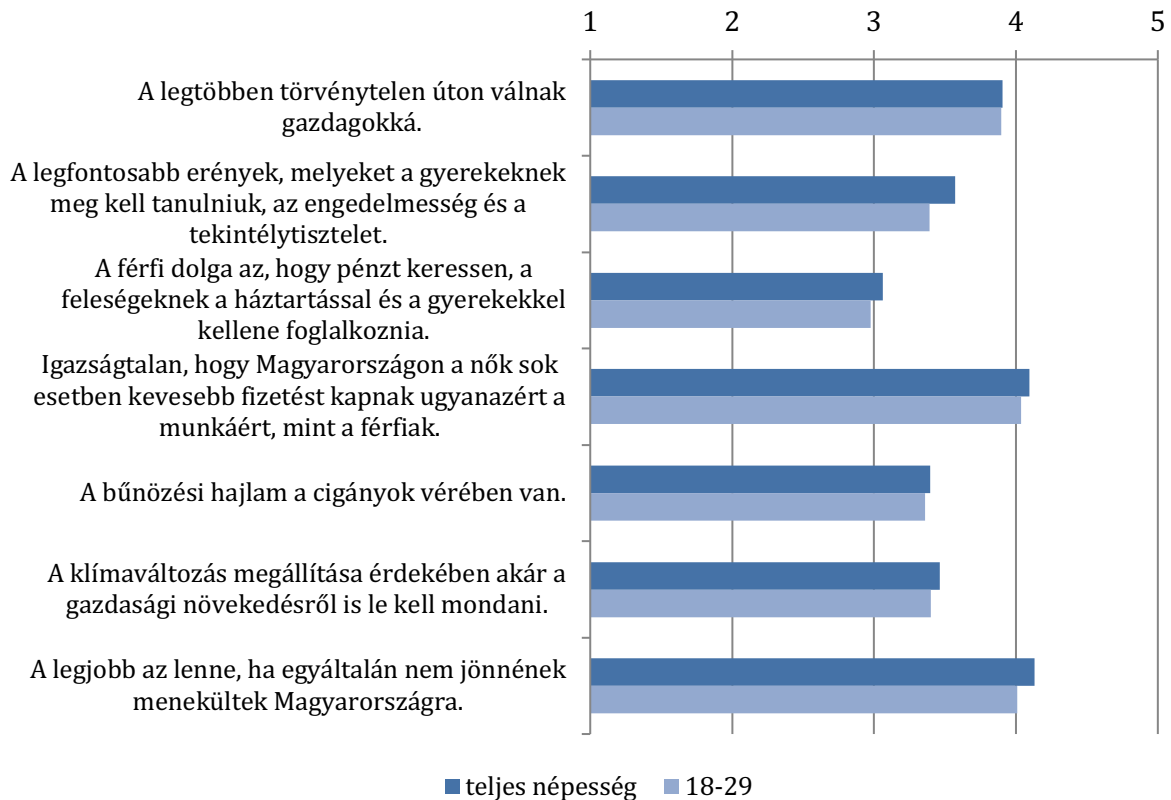
Vélemények a fiatalok között és a teljes népességben (százalék)



1. ábra: Vélemények a fiatalok között és a teljes népességben

A kérdőívben több témára vonatkozóan is szerepeltek véleménypártok, amelyek közül a válaszadóknak azt kellett meg jelölniük, hogy inkább melyik állítással értenek egyet. A véleménypárok közül három esetben volt észrevehető különbség a fiatalok és a teljes népességben mért adatok között (1. ábra). Ezek az iskolák fenntartása, az egyetem ingyenessége és az azonos nemű párok házasságkötésére vonatkoznak. Míg a felsőoktatás kapcsán élethelyzetükből ered, hogy támogatják annak ingyenességét, valamint a közoktatás önkormányzati fenntartását, addig az azonos nemű párok házasságának engedélyezése az eltérő, liberálisabb szocializációval magyarázható.

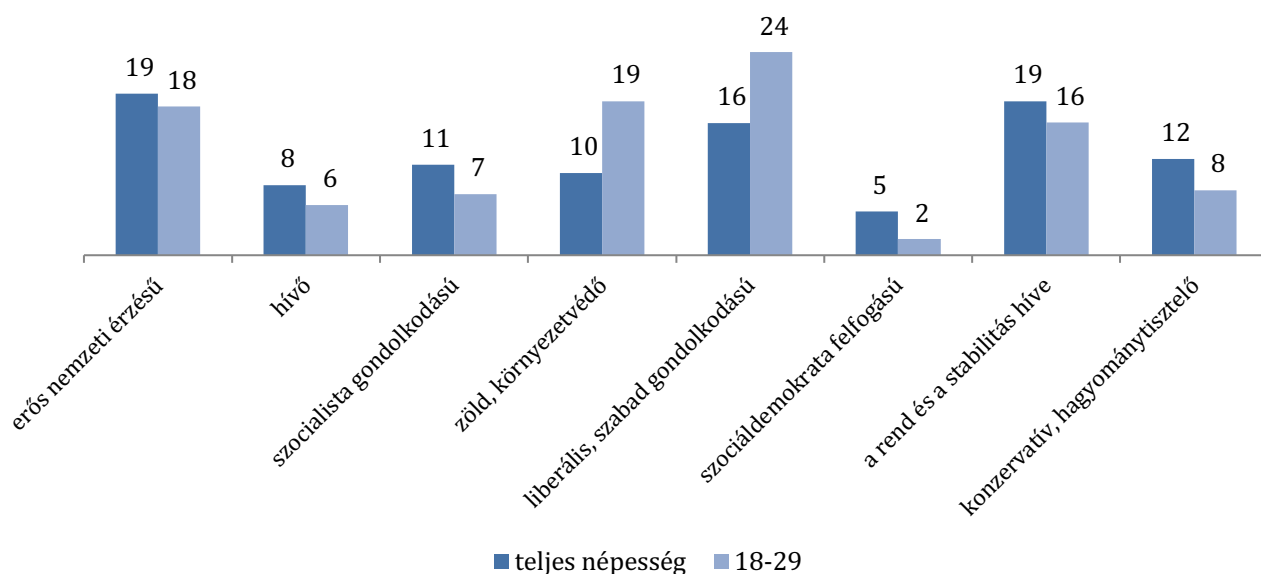
**Mennyire ért egyet a következő kijelentésekkel?
(5=teljes mértékben egyetért)**



2. ábra: Kijelentésekkel való egyetértés a fiatalok között és a teljes népességben

A politikai vitákban rendszeresen megjelenő kérdések, mint a bevándorlás, a klímaváltozás, a nemi szerepek kapcsán is összehasonlítottuk a fiatalok és a teljes népesség véleményét (2. ábra). Jelentős különbség ebben az esetben sem fedezhető fel, a gyereknevelés és a menekültpolitikai tekintetében mutatkozik meg némileg egy liberálisabb, befogadóbb álláspont a 18-29 éves korosztály körében.

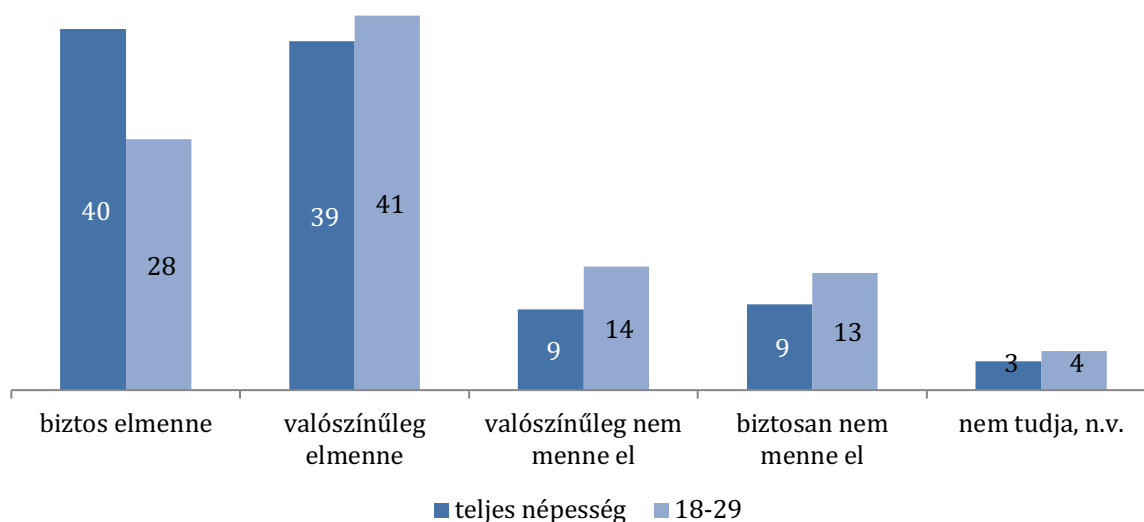
Ideológiai önbesorolás (százalék)



3. ábra: Ideológiai önbesorolás a fiatalok között és a teljes népességben

A véleményekkel ellentétben ideológiai önbesorolásukat tekintve már jelentősebb a különbség a fiatalok és a teljes népesség között (3. ábra). A 18-29 évesek közel negyede határozta meg önmagát liberális, szabadgondolkodóként, míg a teljes népességben ez az arány 16 százalékos volt. Hasonlóan felülreprezentáltak a zöld, környezetvédő ideológiai önbesorolással rendelkezők a fiatalok között, majd' ötödük határozta meg önmagát ezzel a kategóriával. Minden egyéb címke ugyanakkor kevésbé népszerű a fiatalok között, mint a teljes népességben, különösen a konzervatív, hagyománytisztelő, a rend és stabilitás híve, valamint a szocialista gondolkodású és a szociáldemokrata felfogású. Míg az előző kettővel való azonosulás a korosztályra jellemző élethelyzet akadályozza meg, az utóbbi kettő, a baloldali identitás alacsonyabb népszerűsége arra vezethető vissza, hogy a 18-29 éves korosztály már a rendszerváltás után szocializálódott.

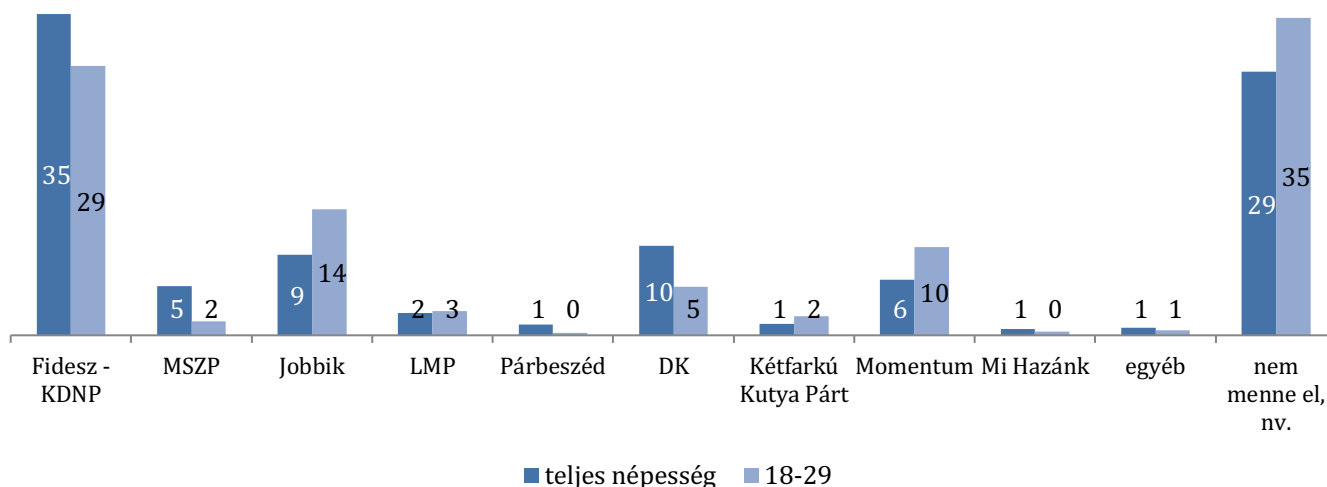
Választási részvételi hajlandóság (százalék)



4. ábra: Választási részvételi hajlandóság a fiatalok között és a teljes népességben

Érdekes számba venni a fiatalok részvételi szándékát (4. ábra). Adataink megerősítik a fiatalokra jellemző alacsonyabb választói hajlandóságot. Mindössze 28 százalékuk nyilatkozott úgy, hogy biztosan elmenne szavazni az országgyűlési választásokon. Magasabb azok aránya is, akik tudatosan nem jelenének meg a választáson. Míg az alacsonyabb részvételi hajlandóság magyarázható azzal, hogy a fiatalok esetében még nem szilárdultak meg a politikai preferenciák, addig aggasztó jelenség a tudatosan távol maradók magasabb aránya, ami a politikával, közélettel kapcsolatos erős kiábrándultságra utal.

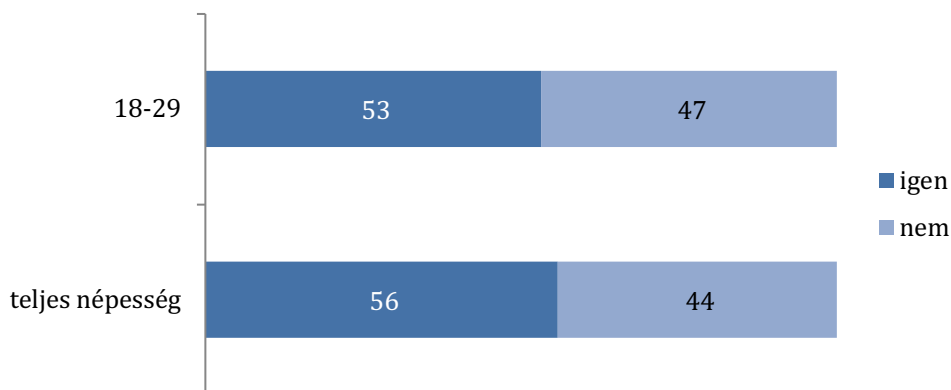
Pártválasztás (százalék)



5. ábra: Fiatalok és a teljes népesség pártválasztása

Noha a politikai kérdésekkel kapcsolatos álláspontjuk tekintetében nem mérhető jelentős különbség a fiatalok és a teljes népesség között, az ideológiai önbesorolásukhoz hasonlóan a pártválasztásuk tekintetében is elég jelentős a különbség (5. ábra). A Jobbik, a Momentum és az LMP szavazói között felülreprezentáltak a 18-29 évesek. Míg ez előző kettő esetében ez a pártalakítás korosztályos jellegével, az egyetemi közeghez való közelségével magyarázható, az LMP esetében a párt zöld, környezetvédő jellege miatt lehet népszerűbb a politikai ökológiára fogékonyabb fiatal korosztály tagjai számára. A legnépszerűbb párt a fiatalok esetében is a Fidesz, amely esetében azonban 6 százalékos a fiatalok alulreprezentáltsága, ami megfigyelhető az MSZP és a DK esetében is. A fiatalok között ugyanakkor szintén 6 százalékkal magasabb a bizonytalanok aránya.

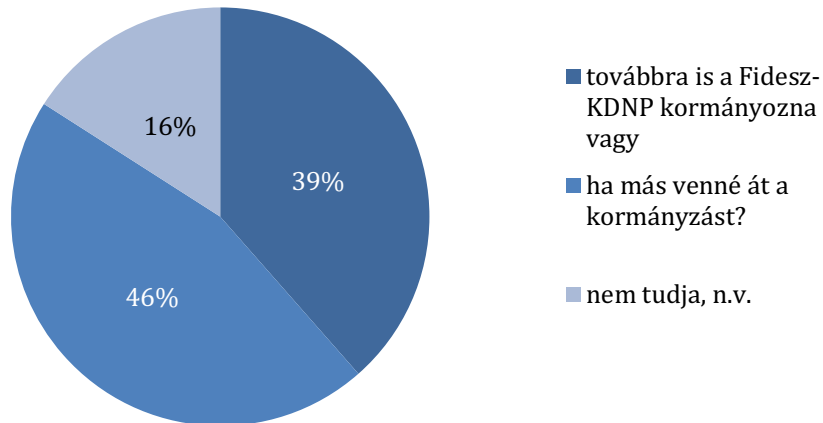
**"Szokott Ön az internetes oldalakon híreket
olvasni?"
(százalék)**



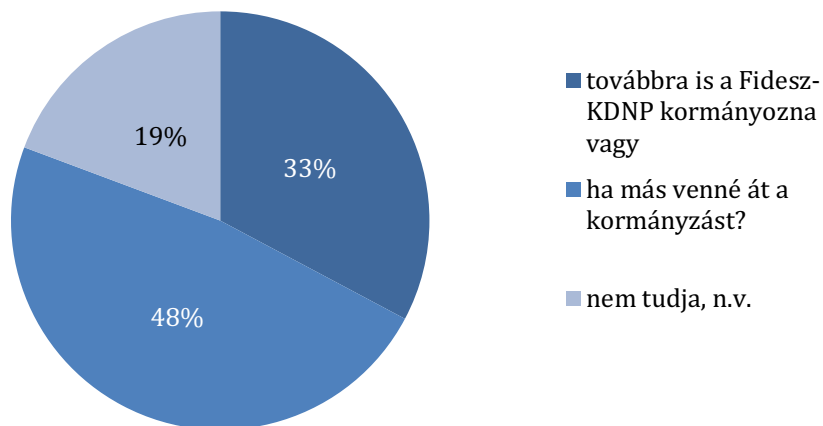
6. ábra: Internetes híroldalak olvasása a fiatalok körében és a teljes népességben

Gyakori vélemény, hogy a fiatalok nem fogyasztják a hagyományos médiát, inkább az online jelenlét jellemző rájuk. Ezért kíváncsiak voltunk arra, hogy ez a korosztály jobban elérhető-e az online hírportálokon keresztül (6. ábra). Az adatok azonban azt mutatják, hogy – összefüggésben az alacsonyabb közéleti aktivitással – a 18-29 évesekre kevésbé jellemző az online hírfogyasztás, mint a teljes népességre. Megkockáztatható így, hogy az online jelenlétük nem a hírek olvasásával, hanem egyéb tartalmak fogyasztásával függ össze.

**"Ön minek örülne, ha a következő választás után..."
(teljes népesség)**



**"Ön minek örülne, ha a következő választás után..."
(18-29)**



7. ábra: A 2022-es választásokkal kapcsolatos várakozások a fiatalok körében és a teljes népességben

Végül azt vizsgáltuk meg, hogy milyen várakozásokkal tekintenek a 2022-es választásra a 18-29 évesek (7. ábra). A fiatal korosztály csupán harmada örülne annak, ha továbbra is a Fidesz-KDNP kormányozna, közel felük (48 százalék) azonban kormányváltást szeretne. Összevetve ezeket az adatokat a teljes népességben mértekkel megállapítható, hogy a fiatalok között erősebb az elvárás a kormányváltással kapcsolatban.



Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

A Republikon működését 2018-21 között az Európai Unió „Europe for Citizens” programja támogatja.